

ΚΩΝΣΤΑΝΤΙΝΟΥ ΚΟΝΤΟΥ

ΓΛΩΣΣΙΚΑΙ ΠΑΡΑΤΗΡΗΣΕΙΣ

§ 4. **Ἄδρυνσις, οὐχὶ ἄδρυνσις, καὶ ἀνεύρυνσις, οὐχὶ ἀνεύρυνσις.**

Ὡς ἐλέγετο ἐν τῇ Ἑλληνικῇ γλώσσῃ *φλέγμασις*, οὐχὶ *φλέγμασις*, καὶ *πέπασις*, οὐχὶ *πέπασις*, κτλ., οὕτω καὶ *ἄδρυνσις*, οὐχὶ *ἄδρυνσις*, καὶ *ἀνεύρυνσις*, οὐχὶ *ἀνεύρυνσις*.

Πλημμελῶς ἔχει τὸ ἐν τῇ Ἑξηγήσει τοῦ Συμπλίκιου εἰς τὸ Ἐπι-
κτήτου Ἐγχειρίδιον ἅπαντων σελ. 32, 18 Διδ. «αὐξήσεώς τινος καὶ
ἀδρύνσεως», αὐ ἐγένετο μνεία καὶ ὑπὸ τοῦ Λοβεκκίου ἐν τοῖς Παρα-
λειπομένοις (σελ. 422). Ὁ Συμπλίκιος ἔγραψεν ἀδρύνσεως μετὰ τοῦ
N, ὡς ὁ Ἀριστοτέλης Τόμ. Β', σελ. 274, 7 «καὶ κόλινσις καὶ ἄλσις
καὶ ἄδρυνσις καὶ γήρανσις» καὶ σελ. 594, 49 καὶ ὁ Θεόφραστος σελ.
419 «θάττων γὰρ ἡ τελείωσις καὶ ἡ ἄδρυνσις» καὶ σελ. 525 «σκλη-
ρότης καὶ πήξεως καὶ ἀδρύνσεως». Πρβ. καὶ Ὑπομν. εἰς Ἀριστοτ.
Τόμ. Θ', σελ. 417, 25 καὶ 28. Φέρεται δὲ καὶ ἐν τῷ Μεγάλῳ Ἐτυ-
μολογικῷ σελ. 18, 37 «ἀπὸ τῆς τῶν καρπῶν ἀδρύνσεως».

Ἐν τῷ Θησαυρῷ τοῦ Στεφάνου Τόμ. Α', β', σελ. 725 Παρ. εἶνε γε-
γραμμένον «Ἀνεύρυνσις, εἰς, ἢ, pro ἀνεύρυνσις apud Aetium 15, 10.
Paul. Aegin. 6 ap. Kuhn. ad Polluc. p. 468, n. 62». Ἡ ὕγιως
ἔχουσα ἐκφορὰ εἶνε ἀνεύρυνσις σωθεῖσα ἀδλαβῆς παρὰ τῷ Γαληνῷ
Τόμ. Α', σελ. 402 «τὸ δὲ ἐξ ἀνευρύσεως ἢ ῥήξεως τοῦ περιέχοντος»
καὶ ἐν τοῖς τοῦ Ἀντύλλου παρ' Ὀρειβ. Τόμ. Δ', σελ. 53, 1 «ἐπὶ τοῦ
κατὰ ἀνεύρυνσιν ἄρτηρίας γεγονότος ἀνευρύσματος». Κακῶς ἐν τῷ
περὶ τῶν Χειρουργουμένων βιβλίῳ Παύλου τοῦ Αἰγινήτου ἀνχινώ-
σκεται σελ. 226 Briau «κατ' ἀνεύρυνσιν ἢ παρένθεσιν πνεύματος»
καὶ σελ. 332 «ὁ κιστὸς ἀνεύρυνσις ἐστὶ φλεβός». Ὁ συγγραφεὺς ἔγρα-
ψεν ἀνεύρυνσιν καὶ ἀνεύρυνσις, ὡς σελ. 110: *μελάνσεως* καὶ σελ. 168:
πεπάνσεως καὶ σελ. 368: *κόλλασις* καὶ σελ. 384: *μέλασις* (δίς). Εἰς
ποιῶν δ' ὁ ἐκδότης παρέλαβεν ἐν σελ. 392 τὸν τύπον ἀπεύθυνσιν
ἀντὶ τοῦ ἀπεύθυνσιν.

Πρὸς τοῖς ὀνόμασιν ἄδρυνσις καὶ ἀνεύρυνσις φέρονται ἐν τῇ Ἑλ-

ληνική γλώσση καὶ ἄλλα κατὰ τὸν αὐτὸν ἐσχηματισμένον τρόπον. Εἶνε δὲ τὰ πρόχειρα ἡμῖν ὑπάρχοντα τάδε.

βράχυνσις. Βοισσον. Ἀνεκδ. Τόμ. Γ', σελ. 327.

ἐκθήλυνσις. Ἰπποκρ. Τόμ. Α', σελ. 430 καὶ Τόμ. Β', σελ. 111 «σαρκῶν ἐκθήλυνσιν» καὶ Τόμ. Α', σελ. 560 «αἱ τῶν σκελέων ἐκθήλυνσεις» καὶ Τόμ. Γ', σελ. 117 «ῥύεται τῆς ἄγαν ἐκθηλύνσιος» καὶ σελ. 216 «μηδὲ περίρρεψιν μηδὲ ἐκθήλυνσιν». Γαλην. Τόμ. ΙΖ', β', σελ. 801 «σαρκῶν ἐκθήλυνσιν, ὅπερ ἐστὶν ἀτονία· εἴρηται γὰρ ἐκ μεταφορᾶς, ἐπειδὴ τὸ θῆλυ πᾶν ἀσθενέστερόν ἐστι τοῦ ἄρρενος». Ἑρωτιαν. σελ. 68, 1 «Ἐκθήλυνσις: ἔκτεσις καὶ ἰσχνότης· Νίκανδρος δὲ ἀντὶ τῆς ἐκμαλθαξέως αὐτὴν τέθεικεν» καὶ σελ. 69, 13 «Ἐκθήλυνσις: ἔκτεσις καὶ ἰσχνασία».

εὐθυσις. Ἀριστοτ. Τόμ. Γ', σελ. 340, 18 «οὐκ ἂν ἦν κάμψις οὐδ' εὐθυσις» καὶ μετ' ὀλίγα «εὐθυσις δ' ἢ ἐκ θατέρου τούτων εἰς εὐθύ» καὶ σελ. 620, 16 «ἄλλ' ἔστι κάμψις καὶ εὐθυσις ἄλλο καὶ ἄλλο». Γραπτέον δὲ καὶ παρὰ τῷ Γαληνῷ Τόμ. ΙΗ', α', σελ. 481 «εὐθυσις τῆς διεστραμμένης ῥινός» ἀντὶ τοῦ εὐθυσίος. Ὑπέλαβον δὲ τινες ὅτι τὸ ἐν τοῖς Ἰπποκρηταίοις κείμενον σελ. 816 Φυσ. (καὶ Γαλ. Τόμ. ΙΗ', α', σελ. 564) «σεισθέωσι δὲ ἰσχυρῶς ἐς τὴν ἰθυρίην τῆς ῥάχιος» εἶνε πλημμελὴς ἀνάγνωσις τοῦ ἰθυσιον. Ὅθεν καὶ ἐν ἄλλοις λεξικοῖς μνημονεύεται τὸ ὄνομα ἰθυσις καὶ ἐν τῷ Σκαρλάτου Δ. τοῦ Βυζαντίου σελ. 621 «Ἰθυσις (ἰθύνω), (ἦ), = εὐθυσις, διεύθυσις». Ἀλλ' ἐκ τῶν κωδίκων ἐπορίσθη ἡ γνησία γραφὴ ἰθυωρίην, ἣν βλέπει τις καὶ ἐν τῇ ὑπὸ τοῦ Ἑρμερινσίου γενομένῃ ἐκδόσει τῶν Ἰπποκρηταίων Τόμ. Γ', σελ. 110. Πολλάκις δ' ἐν τῷ περὶ Ἀγμῶν καὶ περὶ Ἀρθρῶν βιβλίῳ, ἐν ᾧ κεῖται τὸ ἀρτίως μνημονευθὲν χωρίον, ἀπαντᾷ τὸ ὄνομα ἰθυωρίη, οἷον Ἰπποκρ. Τόμ. Γ', σελ. 4 «ἰθυωρίην κατ' ἀλλήλα εἶχε» καὶ «τὴν ἰθυωρίην ἔχει». σελ. 5 «ἰθυωρίην ποιεῖ». σελ. 6 καὶ 11 καὶ 38 καὶ 49 καὶ 116 «κατ' ἰθυωρίην». σελ. 7 «ἰθυωρίην ἔξει». σελ. 16 «ὑπὸ τὴν ἰθυωρίην». σελ. 19 «ἐν ἰθυωρίῃ». σελ. 21 «ἐς ἰθυωρίην». σελ. 22 καὶ 40 «κατὰ τὴν ἰθυωρίην». σελ. 26 «τῇ ἰθυωρίῃ τοῦ ἄχθεος». σελ. 39 καὶ 49 καὶ 51 «ἐς τὴν ἰθυωρίην». σελ. 108 «ἰθυωρίῃ τῆς κατατάσιος». σελ. 121 «τῆς ἰθυωρίης τῆς κατὰ τὸ σῶμα». σελ. 125 «κατὰ τὴν ἀρχαίην ἰθυωρίην». σελ. 128 «ἔχει τὴν ἰθυωρίην». σελ. 150 «ἐχέτω ἰθυωρίην». Γρηγόρ. Κορ. π. Διπλ. Ἰων. 2 182 «Καὶ ἡ εὐθύτης εὐθυωρία». Ἴδε Κόνιον Γρηγ. Κορ. σελ. 564 Σχαιφ. καὶ Θεσαυρὸν Στεφάνου σελ. 11075 δ' Ἀπνδ.

κάκυνσις. Θεοφύλ. Βουλγαρ. Τόμ. Γ', σελ. 632 γ' «πάσης κακύν-

σεως ἀνώτερον καὶ κακώσεως». Σχολ. Εὐριπ. Τόμ. Α', σελ. 280, 3 Δινδ. «Διαφέρει κάκυνσις καὶ κάκωσις· κάκυνσις μὲν ἐπὶ ψυχῆς, κάκωσις δὲ ἐπὶ σώματος». Ἴδε καὶ "Αλβ. Ἰάννιον Ἰω. Γλυκ. περὶ Ὁρθ. Συντ. σελ. 75.

λέπτυνσις. Ἱπποκρ. Τόμ. Γ', σελ. 385 «αἵτιον τῆς λεπτόνσιος». Ἡρώων Ἀλεξ. παρὰ Σνείδ. Ἑκλ. Φυσ. Τόμ. Α', σελ. 213, 55 «αἱ τοῦ ὑγροῦ λεπτόνσεις». Εὐρέθη καὶ ἐκφορὰ λεπτύνσις, ἀλλ' εἶνε πλημμελὴς, ὡς παρατηρήθη καὶ ἐν τῷ Θεσκυρῷ τοῦ Στεφάνου Τόμ. Ε', σελ. 205 Παρ.

μαλάκυνσις. Ἀλέξ. Ἀφροδ. Προβλ. σελ. 31, 18.

μήκυνσις. Βεκκ. Ἀν. σελ. 822, 23 «τῷ δὲ τὴν μήκυνσιν διὰ τῶν συμφώνων».

μόλυνσις. Εὐστάθ. σελ. 882, 23 «παρὰ τὴν ἐν μάχῃ μόλυνσιν». Παρατηρητέον δ' ὅτι κακῶς ἐν τοῖς τοῦ Ἀριστοτέλους εἶνε γεγραμμένον μόλυνσις ἀντὶ τοῦ μώλυνσις ("Ἴδε Ἰδεληρον Ἀριστοτ. Μετεωρολ. Τόμ. Β', σελ. 400 καὶ Λοβέκκιον Προλεγομ. σελ. 345). Φέρεται δὲ καὶ παρὰ τῷ Θεοφράστῳ σελ. 516 «οὐδεμίαν γὰρ οὐδ' ἐκείνη λαμβάνει μόλυνσιν» ἀντὶ τοῦ μώλυνσιν καὶ παρὰ Μιχαήλ τῷ Ἀκουινάτῳ Τόμ. Β', σελ. 235, 28 «ἄρα τῇ μολύνσει λεγόμενη ἢ τῇ σταθεύσει» ἀντὶ τοῦ μωλύνει.

παρότρυνσις. Γεώργ. Παχυμέρ. Τόμ. Β', σελ. 64, 11 «τὸ δ' ἄρ' ἦν μάλλον ἐκείνοις πρὸς ἀπαστάσιαν παρότρυνσις».

πάχυνσις. Ἀριστοτ. Τόμ. Γ', σελ. 616, 13 «ἡ γὰρ πάχυνσις ὑγροῦ μὲν ἀπιόντος γίνεται, τοῦ ξηροῦ δὲ συνιστχυμένου». Θεόφρ. σελ. 612 «τούτοις οὐ γίνεται τοιαύτη πάχυνσις» καὶ σελ. 629 «μάλιστα δὲ τῇ παχύνσει—λαμβάνει τὴν μεταβολήν». Ἰζλην. Τόμ. ς', σελ. 707 «τὰ δ' ἐν τῷ συμμέτρῳ τῆς παχύνσεως ἀρθέντα». Εὐστάθ. σελ. 45, 26 «διὰ τὴν τοῦ ἀέρος πάχυνσιν καὶ ζόφωσιν».

πλατύνσις. Πευδαριστοτ. Τόμ. Δ', σελ. 35, 21 «ἔτι γοῦν ὁ ἀῆρ — πλείονος γένηται πλατύνσεως».

πράυνσις. Ἀριστοτ. Τόμ. Α', σελ. 350, 6 «ἔστω δὴ πράυνσις κατὰστας καὶ ἡρέμης ὀργῆς». Ἐν τῷ Θεσκυρῷ τοῦ Στεφάνου Τόμ. Δ', σελ. 1190 Παρ. μνημονεύεται καὶ ὄνομα καταπράυνσις, ἀλλ' ἔνευ μαρτυρίου.

σκληρύνσις. Ὠριγέν. Τόμ. Η', σελ. 299 (Τόμ. ΚΕ', σελ. 263) «ἀνάξιον δὲ θεοῦ τὸ ἐνεργεῖν σκληρύνειν περὶ καρδίαν οὐτινοσοῦν καὶ ἐνεργεῖν σκληρύνειν ἐπὶ τῷ ἀπειθήσει» καὶ σελ. 301 (Τόμ. ΚΕ', σελ. 264) «τὴν σκληρύνειν τῆς καρδίας Φαράω».

Ἐν τῷ Θησαυρῷ τοῦ Στεφάνου Τόμ. Β', σελ. 32 Παρ. εἶνε κατὰ-
κεχωρισμένον καὶ ὄνομα βάθυσις ἐκ γλωσσαρίου.

Ἐν τοῖς Ὀνειροκριτικοῖς τοῦ Ἀρτεμιδώρου Α', 17, σελ. 32 Πειφ.
φέρεται «πλουσίῳ δὲ πρὸς τῷ ἄρχειν ἤδη καθεστῶτι καὶ ῥήτορι καὶ
δημαγωγῷ βαρύνσεις καὶ ὕβρεις ἐκ τῶν ὄχλων προαγορεύει.» Ἀλλ' ὁ
Ἐρχῆρος ἐν τῇ ἐκδόσει τοῦ Ἀρτεμιδώρου σελ. 21, 23 προῦκρινε τὴν
γραφὴν βαρήσεις.

Παρὰ τῷ Πολυδίῳ ΙΕ' λς', 2 ἀντὶ τοῦ «οὐ μόνον ἀνωφελῆ γί-
γνεσθαι τὴν μάκρωσιν καὶ θέαν αὐτῶν ἀλλὰ καὶ κτέ.» ἔγραψεν ὁ
Κασαύδων μάκρυνσιν. Ἀλλὰ τὸ ἀληθές ἀποκατέστησεν ὁ Κόβητος
Μνημοσ. 1862, σελ. 41 ἀναγνούς «τὴν ἀκρόασιν καὶ θέαν αὐτῶν».
Σκαρλᾶτος ὁ Βυζάντιος γράφει ἐν τῷ Λεξικῷ τῆς Ἑλληνικῆς Γλώσ-
σης σελ. 817 «Μάκρυνσις, εως (ῆ). μάκρυμ.α, ἑκτασις· ἀπομάκρυν-
σις κτλ.» καὶ «Μάκρωσις, εως (ῆ), = μάκρυνσις».

Ἐν τοῖς τοῦ Πυθαγορείου Διωτογένους παρὰ Στοβ. Ἀνθολ. ΜΗ',
62 κεῖται «τρίτον δὲ δεινὸς καὶ ἐκ τῆς μισοποναρίας καὶ ἐκ τῆς
κολάσιος (ἀσχολίας Ἰακώψ.) καὶ ἐκ τῆς ἐπιταχύσιος καὶ ὅλως ἐκ τῆς
ἐμπειρίας καὶ τριβᾶς τῆς περὶ τὸ βασιλεύειν.» Ὅτι ἡ ἐκφορὰ ἐπι-
ταχύσιος, ἣν ἐτήρησε καὶ ὁ Μουλλάχιος ἐν τοῖς Ἀποσπάσμασι τῶν
Ἑλλήνων Φιλοσόφων Τόμ. Α', σελ. 533, εἶνε ἀσύστατος οὐδαμῶς
ἡμεῖς ἀμφιβάλλομεν· δὲν φαίνεται δ' ὁμῶς εὐαρμωστοῦσα τῷ προκει-
μένῳ χωρίῳ ἡ λέξις ἐπιτάχυνσις. Ὁ Μεινέκιος ἀκολουθήσας τῷ Βα-
δάμφ ἐξέδωκε Στοβ. Ἀνθολ. Τόμ. Β', σελ. 263, 12 «ἐκ τῆς ἀκολα-
σίας καὶ ἐπιταδεύσιος» (Πρβ. σελ. XXII).

Παραβάλλοντες τὰ εἰς ΥΝΣΙΣ λήγοντα ὀνόματα πρὸς τὰ εἰς ΑΝΣΙΣ
εὐρίσκομεν ὅτι πολλῶ πλείονα ταῦτα ἐκείνων εἶνε. Ἀθήνης δὲ φαίνε-
ται οὕσα ἡ εἰς ΝΣΙΣ ἐκφορὰ ἐν τοῖς πρὸ τοῦ Ἀριστοτέλους χρόνοις,
δύο δὲ μόνον αὐτῆς παραδείγματα κεῖνται ἐν τοῖς Διελόγοις τοῦ Πλά-
τωνος, τὸ περίρρανσις καὶ τὸ ξυνύφανσις, ἅτινα εἶνε καὶ τὰ παλαιό-
τατα πάντων ὅσα ἐμνημονεύθησαν. Παρὰ τῷ μαθητῇ τοῦ Πλάτω-
νος Ἀριστοτέλει ἀπαντῶσιν ὑπὲρ τὰ δέκα ὀνόματα περατούμενα εἰς
ΝΣΙΣ, οἷον αὔανσις, θέρμανσις, κόμανσις, λεύκανσις, μάρανσις, μέ-
λανσις, πέπανσις, ὕγιανσις, ἄδρυνσις, εὐθυνσις, πάχυνσις, πρᾶυνσις.
Παρὰ δὲ τῷ μαθητῇ τοῦ Ἀριστοτέλους Θεοφράστῳ φέρονται τοιαῦτα
ὀνόματα τὰδε· ἀναξήρανσις, ἀπομάρανσις, αὔανσις, γλύκανσις, πέ-
πανσις, ἄδρυνσις, πάχυνσις. Ἐκ τῶν Ἱπποκρατείων ἐμνημονεύθησαν
τὰ ὀνόματα θέρμανσις, πέπανσις, φλέγμανσις, ἐκθήλυνσις καὶ λέ-

πενταίς· τὰ βιβλία δ' ὅμως, ἐξ ὧν ταῦτα ἐλήφθησαν, δὲν εἶνε γνήσια συγγράμματα τοῦ Ἰπποκράτους. Περὶ τῆς μετὰ δασέος πνεύματος ἐκφορᾶς αὐτοῖς θὰ γράψωμεν ἐν § 7.

Ἐκ τῶν εἰς ἈΝΣΙΣ ληγόντων ὀνομάτων δὲν φέρονται ἐν τῷ Λεξικῷ Σκαρλάτου τοῦ Βυζαντίου τὸ δειλάνσις, διάνσις, δυσχέρανσις, προθήρμανσις, ἀπομάρανσις, πήμανσις, ὑποσήμανσις, ψύχρανσις, ἐκ δὲ τῶν εἰς ΥΝΣΙΣ δὲν γίνεται μνεία ἐν αὐτῷ τοῦ ἀνέδρυνσις καὶ βράχυνσις καὶ πλάτυνσις καὶ σκλήρυνσις. Ἐν λέξ. σκληρυσμός λέγεται «Σκληρυσμός (ὁ). ἡ πράξις τοῦ σκληρύνειν, σκλήρυνσις».

Περὶ τοῦ ἀπόφανσις, κτλ. καὶ τοῦ ἀνπανσις τοῦ κειμένου ἐν τῇ Κρητικῇ ἐπιγραφῇ τῇ ἐν Γόρτυνι οὐχὶ πρό πολλοῦ εὑρεθείσῃ θὰ διαλάβωμεν ἐτέρωθι.

Εὐρομεν δὲ καὶ τύπον ἀπόπλυνσις ἐν τοῖς εἰς Ἀριστοτέλη Ὑπομνήμασι Τόμ. ΚΓ', α', σελ. 92, 2. Ἀμέμπτως ἐσχηματισμένον εἶνε τὸ ἀπόπλυνσις τὸ ἀπαντῶν ἐν τοῖς Ὀνειροκριτικοῖς τοῦ Ἀχμέτ σελ. 204. Πρβ. πλύσις, ἐκπλυνσις, κατάπλυνσις, περίπλυνσις.

Σημειωτέον δ' ὅτι ἐν τῇ καθ' ἡμᾶς γλώσσῃ ἐγένοντο συνήθη ὀνόματά τινα εἰς ἈΝΣΙΣ καὶ εἰς ΥΝΣΙΣ, οἷον λίπανσις, θέρμανσις, κτλ., μαλῆκυνσις, καταπράυνσις, παρότρυνσις, κτλ. Λέγεται δὲ καὶ διεύθυνσις, διευκόλυνσις, ἐλάφρυνσις, μίκρυνσις ἢ σμίκρυνσις, ἐκβάθυνσις, ἀπομάκρυνσις, κτλ. Ἐσχηματίσθη δὲ καὶ ἐξομαλύνσις ἐκ τοῦ λίαν ἀσμενιστοῦ τοῖς νέοις Ἑλλησιν ὄντος ἐξομαλύνω. Παρὰ τοῖς παλαιοῖς δὲν εὑρέθη τὸ ῥῆμα τοῦτο, ἀπαντᾷ δ' ὅμως παρὰ τῷ Ἠλουτάρχῳ διομαλύνω καὶ συνομαλύνω καὶ παρὰ τῷ Πλάτῳ προμαλύνω καὶ ὀμαλύνω, ὅπερ καὶ παρ' ἄλλοις κεῖται. Συχνότερον τοῦ ὀμαλύνω ἐν τῇ Ἑλληνικῇ γλώσσῃ εἶνε τὸ ὀμαλίζω, ὅπερ καὶ μετὰ τῆς προθέσεως ΔΙΑ συνετέθη, διομαλίζω, καὶ μετὰ τῆς ΕΞ, ἐξομαλίζω, καὶ μετὰ τῆς ΠΡΟ, προομαλίζω. Παρήχθη δὲ καὶ ἔνομα ὀμαλισμός ἐκ τοῦ ὀμαλίζω καὶ διομαλισμός ἐκ τοῦ διομαλίζω, ὡς καὶ θηλυκὸν διομάλισις. Τούτων οὕτως ἔχόντων, δὲν ἀποδοκιμάζομεν μὲν τὸ ἐξομαλύνω καὶ ἐξομαλύνσις, ἀλλ' ἀποφαινόμεθα ὅτι κάλλιον εἶνε νὰ παραλαμβάνηται τὸ ἐξομαλίζω καὶ ἐξομαλισμός. Σκαρλάτος ὁ Βυζάντιος γράφει ἐν τῷ Λεξικῷ τῆς Ἑλληνικῆς Γλώσσης σελ. 785 «Λέανσις, εως (ἡ). τὸ λεαίνειν ἢ λεαίνεσθαι, ὀμαλύνσις, κτέ.» Ἀναγκαιότατον δὲ νομίζομεν ἀντὶ τοῦ ἐνθάρρυνσις, ᾧ λίαν φιληδοῦσιν οἱ καθ' ἡμᾶς Ἕλληνες, νὰ λέγηται ἐπιθάρρυνσις ἢ παραθάρρυνσις.

§ 5. Φλεγμασία.

Είπομεν ἐν τοῖς ἔμπροσθεν (§ 1, σελ. 118) ὅτι οὐχὶ ὀλιγάκις ἐν τοῖς Ἰπποκρατείοις ἀπαντᾷ ὁ τύπος *φλεγμασίη*. Εἰς πίστωσιν τοῦ λόγου ἡμῶν μνημονεύομεν ἐξ αὐτῶν τὰ παραδείγματα τὰδε.

Τόμ. Α', σελ. 307 «ἐν *φλεγμασίῃ* ἐόντων» καὶ σελ. 330 «ἀλλὰ *φλεγμασίαι*».

Τόμ. Β', σελ. 247 «ὁκόταν ὁ ἐγκέφαλος οἰδήσῃ ὑπὸ *φλεγμασίης*, ὁδύνη ἴσχει ἀπασαν τὴν κεφαλὴν, μάλιστα δὲ ὅπῃ (ἰων. ὄχη) σταίῃ ἡ *φλεγμασίη*» καὶ σελ. 336 «ὑπὸ τῆς *φλεγμασίης* καὶ παχύτητος τοῦ οὔρου» καὶ σελ. 421 «ὥστε μετέωρός γ' ἐοῦσα αὐτὴ ὑπὸ *φλεγμασίης*» καὶ σελ. 428 «πυρετός ὁ διὰ *φλεγμασίην* γιγνόμενος» καὶ σελ. 572 «τοῦ αἰδοίου ἐπιμεμυκός κάρτα ὑπὸ *φλεγμασίης*» καὶ σελ. 582 «ὅ τι *φλεγμασίῃ* ἐναντιοῦται» καὶ σελ. 628 «ἦν ἐκ τόκου ἐλκωθέωσι ἡ *φλεγμασίης*».

Τόμ. Γ', σελ. 250 «ἔστ' ἂν μὴ παύσῃται τῆς *φλεγμασίης*» καὶ σελ. 251 «ὅ τι ἂν τῇ *φλεγμασίῃ* οἰδήσαν μὴ καθιστῇται» καὶ «ἐπειδὴν — ἡ *φλεγμασίη* παύσῃται» καὶ σελ. 252 «*φλεγμασίης* τῆς ἐν τοῖσι περιέχουσι» καὶ σελ. 261 «τῶν τε οἰδημάτων καὶ τῆς *φλεγμασίης*».

Γίνεται δὲ χρήσις τοῦ ὀνόματος *φλεγμασία* καὶ ὑπὸ τοῦ Ἀριστοτέλους καὶ ὑπὸ τοῦ Θεοφράστου καὶ ὑπ' ἄλλων.

Ἀριστοτ. Τόμ. Γ', σελ. 213, 28 «*φλεγμασία* δικτεινομένης τῆς ὑστέρας» καὶ μετ' ὀλίγα «ἐὰν μὴ φαίνεται εἰς *φλεγμασίαν* ἀοικνουμένη» καὶ σελ. 209, 49 καὶ σελ. 366, 10 καὶ σελ. 509, 18.

Θεόφραστ. σελ. 663 «ἐὰν γὰρ *φλεγμασία* γένηται τῶν φλεβῶν».

Ἀρεταῖ. σελ. 85 Ἑρμ. «αἰτίη δὲ *φλεγμασίη* ἀπὸ περιουσίας αἵματος» καὶ σελ. 86 «μέσφι ἂν ἡ *φλεγμασίη* πιέζῃ» καὶ σελ. 93.

Ροῦφ. Ἐφέσ. σελ. 15, 1 «ἐπὶ πόνου καὶ *φλεγμασίας*».

Ὁ Γαληνὸς γράφει Τόμ. ΙΖ', 6', σελ. 374 «Μέγισται γὰρ δὴ αἱ *φλεγμασίαι* τηνικαῦτά εἰσιν, ὥς αὐτὸς ἐν τῷ περὶ Διαίτης Ὁξέων ἔλεγε *φλεγμασίας*. Εἴτ' οὖν τὰς ἰδίως ὀνομαζομένας *φλεγμονάς* ἐθέλοι τις ἀκούειν εἴτε συμπεριλαμβάνειν αὐταῖς καὶ τοὺς πυρετοὺς κατὰ τὸ παλαιὸν ἔθος τῆς λέξεως». Παρέγγραπτός δ' ἴσως εἶνε ἡ αἰτιατική *φλεγμασίας*.

§ 6. Φερμασία, Ξηρασία, κτλ.

Ὡς ἐκ τοῦ ῥήματος *φλεγμαινω* ἐγένετο τὸ ὄνομα *φλεγμασία*, προσθεθείσης τῇ ῥίζῃ ΦΛΕΓΜΑΝ τῆς καταλήξεως ΣΙΑ, οὕτως ἐξ ὁμοίων τῷ

φλεγμαίνω ῥημάτων ἐσχηματίσθησαν ἐμφορῇ τῷ φλεγμασία ὀνόματα. Ἠφάνισθη δ' ἐν πασι τούτοις τὸ ληκτικὸν τῆς ῥίζης κ πρὸ τοῦ σ τῆς καταλήξεως ΣΙΑ. Ἐλέγετο μὲν ὑπὸ τῶν Ἑλλήνων ξήρασις καὶ θερμανσις, κτλ., ἀλλὰ ξηρασία καὶ θερμασία, κτλ., οὐχὶ ξηρανοσία, καὶ θερμανοσία. Σημειωτέον δ' ὅτι ἐλάττονα μὲν τὸν ἀριθμὸν εἶνε τὰ ἰσοσυλλάβως κλινόμενα, οὐδὲν δὲ παρήχθη ἐκ ῥήματος εἰς γυναικὶς διὰ τῆς καταλήξεως ΣΙΑ.

Καταλέγομεν ὅσα ὀνόματα γινώσκομεν ὁμοίως τῷ φλεγμασία ἐσχηματισμένα.

εὐφρασία. Ἐπίκτ. παρὰ Στοβ. Ἀνθολ. Ε', 95 «ἡ ἐν τῇ ψυχῇ εὐφρασία». Ἰωάνν. Χρυσόστ. Τόμ. 5', σελ. 813, 21 «ἄρτος καὶ οἶνος τοῦ σώματός ἐστι τροφή καὶ εὐφρασία». Γεωπον. σελ. 37 «πολυομβρίαι, εὐφρασταί». Κεῖται δὲ καὶ ἐν τοῖς ὑπὸ Καισάρηλου ἐκ λίθων συνειλεγμένοις Ἐπιγράμμασι 287 «εὐφρασία χάρισίν τε». Πρβ. καὶ Φώτ. σελ. 97, 1 «Θυμηδία: τέρψις, τρυφή, εὐφρασία» καὶ Ἡσύχ. «Δαιτός: εὐωχίας, εὐφρασίας» καὶ Ἐτυμ. Γουδ. σελ. 342, 17. Μοχθηρὰ εἶνε ἡ ἐκφρασία εὐφρανοσία, περὶ ἧς ἐποίησατο λόγον ὁ Σχαιφῆρος Σχολ. εἰς Ἀπολλ. Ρόδ. σελ. 236 καὶ ὁ Λοβέκκιος Φρον. σελ. 117.

θερμασία. Πολλὰ παραδείγματα τοῦ ὀνόματος τούτου δύναται τις ἐκ τῶν Ἰπποκρατείων νὰ μνημονεύσῃ, οἷον Τόμ. Β', σελ. 351 «ὑπὸ τῆς θερμασίης» καὶ σελ. 357 «διὰ θερμασίην τοῦ ἡλίου» καὶ σελ. 380 καὶ 417 καὶ 457, κτλ. Βλέπει δὲ τις αὐτὸ καὶ παρὰ τῷ Ἀριστοτέλει Τόμ. Γ', σελ. 376, 51 «οὐ γὰρ ῥάδιον τὴν ἀρμόττουσαν πᾶσιν ἀποδιδόναι θερμασίαν» καὶ Ἀλλαχοῦ καὶ παρὰ τῷ Θεοφράστῳ σελ. 281, 8. Φέρεται δὲ καὶ παρὰ τῷ Ἑρωτιανῷ σελ. 76, 11 «μήποτε καὶ πᾶσα θερμασία ὑπ' αὐτοῦ θερμωλὴ λέγεται» καὶ παρὰ τῷ Συμπλίκῳ Ἐξηγ. εἰς Ἐπίκτ. Ἐγχειρ. σελ. 9, 46 Διδ. «ὕγρότητος ἢ ξηρότητος ἢ θερμασίας ἢ φύξεως» καὶ παρ' ἄλλοις. Εὐρέθη δὲ καὶ ὄνομα διαθερμασία ἐν ῥήσει ἣν ἐν Συμπόσιῳ εἶπεν ὁ Πολύκιος πρὸς τὸν Ἐπίκουρον «οὐ φῆς εἶναι, ὦ Ἐπίκουρε, τὰς ὑπὸ τοῦ οἴνου διαθερμασίας;» (Πλουτ. Ἠθικ. σελ. 1109 5'. Πρβ. Θησ. Στεφ. Τόμ. Β', σελ. 1149 Παρ.) καὶ ἀναθερμασία ἐν ταῖς Ἰατρικαῖς Συναγωγαῖς τοῦ Ὀρειδασίου «τοῖς γε μὴν ἀναθερμασίας δεομένοις διὰ ψυχρότητα κτέ.», ὅπερ ὁ Δαρειμβέργης μετετέπωσεν εἰς τὸ ἀναθερμάνσεως (Ὀρειδ. Τόμ. Α', σελ. 461, 3). Πρβ. Σουλβούργιον Ἐτυμ. Μεγ. σελ. 419, 28 «τὴν θερμασίαν. Melius τὴν θερμανσιν: nam θερμασία passivo potius calorem significat; cum hic active notetur calefactio». Ὁ Φρόνιχος ἀποδοκιμάζει τὸ ὄνομα θερμασία ἀποφαινόμενος σελ.

114 «Θερμότης λέγε, ἀλλὰ μὴ θερμασία». Γράφει δὲ καὶ Θωμάς ὁ Μάγιστρος σελ. 179, 8 «Θερμότης καὶ θερμὴ Ἀπτικοί, θερμασία Ἑλληνες». Λέγει δὲ καὶ Σκάρλατος ὁ Βυζάντιος, ὁ οὐδεμίαν ὡς τὰ πολλὰ ὑπόμνησιν ποιούμενος περὶ δοκίμου ἢ ἀδοκίμου ἐκφορᾶς, «Θερμασία (ἡ), ἀδοκμ. ἀντὶ Θερμότης, ζέσις, ἔξαψις» (Λεξ. Ἑλλ. Γλώσ. σελ. 602). Ἀλλὰ τοῦ ἀποδοκιμαζομένου ὀνόματος ἐποιήσατο χρῆσιν ὁ Εὐνοφῶν ἐν τῇ Ἀναβάσει βιβλ. Ε', η', 15 «τὸ γὰρ κινεῖσθαι καὶ ἀνδρίζεσθαι παρεῖχε θερμασίαν τινὰ καὶ ὑγρότητα».

ἰσχυρασία. Ἱπποκρ. Τόμ. Β', σελ. 282 «ἡσυχίη καὶ ἰσχυρασίη καὶ τῆς κοιλίης κένωσις» καὶ Τόμ. Γ', σελ. 426 «ἰσχυρασίης δὲ πλέονος οὗτος δέεται καὶ ξηρασίης» καὶ σελ. 438 «ἰσχυρασίην δέ τινα παρέχουσι» καὶ σελ. 454 καὶ 460 καὶ 474. Ἀριστοτέλ. Τόμ. Β', σελ. 264, 24 καὶ σελ. 515, 15 «τῆς ὑγείας ἡ ἰσχυρασία ἢ ἡ κάθαρσις» καὶ σελ. 568, 27 «οἶον τοῦ ἰσχυαίνειν ἡ ἰσχυρασία». Πρβ. καὶ Θεμίστ. Παραφρ. Τόμ. Α', σελ. 171, 14 Τεῦβν. καὶ Ἀλέξ. Ἀφροδ. Ὑπόμν. εἰς Ἀριστοτ. τὰ μετὰ τὰ Φυσικ. σελ. 308, 23 καὶ 29 καὶ Σιμπλίκ. Ὑπομ. εἰς Ἀριστοτ. Τόμ. Θ', σελ. 316, 4. Ἐλέχθη δὲ καὶ ὑπὸ τοῦ Ἐρωτιανοῦ σελ. 69, 13 «Ἐκθήλυνσις: ἔκτηξις καὶ ἰσχυρασία».

κοιλιασία. Ἡρων Βελοπ. 25, σελ. 137, 13 «οἱ παραστάται ἐξεκόπησαν τὰς εἰρημένους κοιλιασίας».

ξηρασία. Ἱπποκρ. Τόμ. Β', σελ. 297 «ἔπειτα πότερον ξηρασίης ἢ ὑγρασίης χρῆζει· ἢ τὰ μὲν τοῦ σώματος ξηρασίης, τὰ δὲ ὑγρασίης» καὶ σελ. 300 «ὁκόσοισι τῶν νοσημάτων ξηρασίη ξυμφέρει» καὶ σελ. 306 καὶ 307 καὶ Ἀλλαχοῦ. Ἀριστοτ. Τόμ. Γ', σελ. 617, 31 «ἡ δὲ πῆξις εἴρηται ξηρασία τις οὕσα» καὶ Ψευδαριστοτέλ. Τόμ. Γ', σελ. 212, 12 «ὅτε δὲ (δεῖσθαι) ξηρασίας, τὴν δὲ ξηρότητα ταύτην μὴ συνεχῇ». Θεόφραστ. σελ. 224 «συλλέγουσι μὲν εἰς ξηρασίαν». Γεωπον. σελ. 39 «ξηρασθαι καὶ λιμός». Ἐρωτιαν. σελ. 4, 1 «τὴν περὶ τὴν μῆνιγγα φλεγμονὴν καὶ ξηρασίαν». Ἐλέχθη δὲ καὶ ἀναξηρασία καὶ ὑπερξηρασία καὶ ἐπιξηρασία. Θεόφρ. σελ. 830 «διὰ τὴν ἀναξηρασίαν καταδύονται». Ἱπποκρ. Τόμ. Β', σελ. 342 «ὑπὸ γὰρ τῆς ὑπερξηρασίης τῶν σιτίων ταῦτα πάσχει» καὶ Τόμ. Α', σελ. 566 «δίψα ἐγκαταλειφθεῖσα καὶ στόματος ἐπιξηρασίη καὶ ἀηδία καὶ ἀποσιτίη τοῦτον τὸν τρόπον». Σημειωτέον δ' ὅτι τὴν ῥῆσιν ταύτην περιέγραψεν ὁ Ἑρμερίσιος ὡς παρεμβολημένην. Τοῦ ὀνόματος ξηρασία ἐγένετο χρῆσις καὶ ὑπὸ τοῦ κωμικοῦ Ἀντιφάνους παρ' Ἀθην. σελ. 23 α' «τὰ δ' ἀντιτείνονθ' οἶονεὶ δίψαν τινὰ ἢ ξηρασίαν σχόντ' αὐτόπρεμν' ἀπόλλυται».

δόσφρασία. Ὡσηέ ΙΔ', 7 «καὶ ἡ δόσφρασία αὐτοῦ ὡς λιθάνου». Πρβ. καὶ Λοβέκχιον Φρον. σελ. 117.

ποιμασία. Φίλων Ἰουδ. Τόμ. Γ', σελ. 178 «ἐρμηνεύεται γὰρ Ῥαγουήλ ποιμασία θεοῦ» καὶ σελ. 180 «ὡς δηλοῖ τὸ ὄνομα· ποιμασία γὰρ ἐστὶ θεοῦ». Ὡριγέν. Τόμ. Η', σελ. 76 «Ῥαγουήλ φίλος ἰσχυρὸς ἡ ποιμασία θεοῦ».

σημασία. Παρὰ πολλοῖς τῶν μεταγενεστέρων ἀπαντᾷ τὸ ὄνομα τοῦτο. Εὐρέθη δὲ καὶ ἐν ἀποσπάσμασι τοῦ Ἀριστοξένου, περὶ οὗ ἴδε Ἑρμῶννόν Ορυσε. Τόμ. Β', σελ. 122. Ὑπὸ τοῦ Πολυδίου καὶ ἄλλων ἐλέχθη καὶ ἐπισημασία. Πρβ. καὶ παρασημασία, προσημασία καὶ ὑποσημασία.

ὕγρασία. Ἰπποκρ. Τόμ. Β', σελ. 300 «ἐκάσοισι δ' αὖ ὑγρασίῃ ξυφέρει» καὶ σελ. 307 «ὕγρασίῃν μὲν καὶ φλέγμα παρέχει» καὶ σελ. 369 καὶ 403 καὶ ἐν ἄλλοις τόποις οὐκ ὀλίγοις. Ἀριστοτ. Τόμ. Γ', σελ. 101, 13 «ὅταν ὑγρασία πολλὴ ἐν τῷ σώματι ᾖ» καὶ σελ. 122, 26 καὶ ἀλλαχοῦ. Θεόφρ. σελ. 102 «ὥσπερ μυζώδει ὑγρασία» καὶ σελ. 104 καὶ 561 καὶ 884 καὶ 885. Διόδ. Σικελ. Α', λτ', 11 «ἀπὸ τοῦ Νείλου τὴν ὑγρασίαν ὁ ἥλιος ἐφ' ἑαυτὸν ἐπισπᾷται». Πλούτ. Ἡθικ. σελ. 627 ε' «τὸ λεπτότατον καὶ κουφότατον τῆς ὑγρασίας» καὶ σελ. 896 ς' «τῆς πρώτης ὑγρασίας λείψανον» καὶ ἀλλαχοῦ (ἴδε Βυττεμβάχιον Πλούτ. Τόμ. Ζ', σελ. 219). Φέρεται δὲ καὶ ἐν τῇ Παλαιᾷ Διαθήκῃ Ἰεζεκιήλ Ζ', 17 «πάντες μηροὶ μολυνθήσονται ὑγρασίᾳ». Ἐν τῷ Ὀνομαστικῷ τοῦ Πολυδεύκους κεῖται βιβλ. Δ', 190 «μελιτηρὰ ὑγρασία ἐλαιώδης, ὅταν ἔλκος ᾖ περὶ τὰ νεῦρα». Εἶπε δὲ καὶ ὁ Ἑρωτιανὸς κολλώδη ὑγρασίαν καὶ γλοιώδους ὑγρασίας σελ. 57, 12 καὶ σελ. 58, 7 (ἴδε καὶ Θησ. Στεφ. Τόμ. Η', σελ. 31 Παρ.) Τὸ περὶ οὗ ὁ λόγος ὄνομα εὐρέθη καὶ ἐν ἀποσπάσμασι τοῦ κωμικοῦ Ἀλέξιδος παρ' Ἀθην. σελ. 383 δ' «δι' ὧν τὴν ὑγρασίαν ἐκδέξεται».

ψυχρασία. Ἐπίκουρ. παρὰ Διογ. Λαερτ. Γ', 107 «τῶν νεφῶν ψυχρασίας περίστασιν» καὶ παρὰ Πλούτ. Ἡθικ. σελ. 1110 α' «ψυχρασίας φύσιν ἀποτελέσειαν». Γαλην. Τόμ. ΙΔ', σελ. 555 «ὠρίσθησαν αἱ ῥεῖαί πρὸς ψυχρασίαν». Σχολ. Ἰλ. Τόμ. Δ', σελ. 258, 4 Δινδ. «ὁ λιπανθεὶς ἰχθὺς ὑπὸ τοῦ θερμοῦ τὴν ψυχρασίαν ὑπαλύξει».

Ἐκ τῶν καταλεχθέντων ὀνομάτων δὲν εὐρίσκονται ἐν τῷ Λεξικῷ Σκαρλάτου τοῦ Βυζαντίου τὸ κοιμασία καὶ ἀναθερμασία, ὑποπτύεται δ' ἐν αὐτῷ ἡ ἀμρίβολον νομίζεται τὸ ὑπερξηρασία (σελ. 1461).

Ὁ διὰ τῆς καταλήξεως ΣΙΑ σχηματισμὸς ὀνομάτων ἐκ ῥημάτων

εἰς Αἰνῶ ληγόντων δὲν εἶνε παλαιότερος τῆς διὰ τῆς καταλήξεως εἰς ἐκφορὰς. Ὁ μὲν Πλάτων εἶπε περίρρανσις καὶ ξυνύφανσις, ὁ δὲ Εὐνοφῶν θερμασία (Πρβ. καὶ Rutherford Φρον. σελ. 198). Ὑπὸ τοῦ κωμικοῦ Ἀντιφάνους πλείοσι τῶν εἰκοσιν ἐτῶν νεωτέρου τοῦ Πλάτωνος ὄντος ἐλέχθη ξηρασία, ὑπὸ δὲ τοῦ Ἀλέξιδος τῷ Ἀριστοτέλει καὶ τῷ Δημοσθένει συγχρονουῦντος ὑγρασία. Ἐν τοῖς τοῦ Ἀριστοτέλους καὶ τοῖς Ἱπποκρατεῖσις ἀπαντῶσι τὰ ὀνόματα θερμασία, ἰσχυρασία, ξηρασία, ὑγρασία καὶ φλεγμασία. Φέρονται δὲ ταῦτα καὶ παρὰ τῷ Θεοφράστῳ πλὴν τοῦ ἰσχυρασία.

Ἐν τῇ δημῳδῇ ἡμῶν γλώσσῃ κυκλεῖται τὸ θερμασία (= θερμη, πυρετός), κακὴ θερμασία, κτλ. καὶ τὸ ζεστασία. Ἐν τῇ ἀττικῇ συνηθείᾳ λέγεται ξηρασία. Πολὺ δ' ἐν τοῖς στόμασι τῶν πεπικιδευμένων εἶνε τὸ σημασία, ἢ σημασία τῆς λέξεως, κτλ.

Ὁ J. H. Heinr. Schmidt ἐν τῷ ἀξιολόγῳ αὐτοῦ συγγράμματι *Synonymik der Griechischen Sprache* γράφει Τόμ. Β', σελ. 344 «ὑγρασία bedeutet nicht die Handlung oder den Vorgang (τὸ ὑγραίνειν, ὑγραίνεσθαι), sondern den Stoff, wie ὑγρότης in 51 und 12, unterscheidet sich aber so von ὑγρότης, dass es einseitig diese Grundbedeutung festhält». Δὲν εἶνε ἀληθὲς ὅτι μόνον τὴν ὑγρὰν ὕλην παριστᾷ τὸ ὄνομα ὑγρασία. Ἐν τοῖς Ἱπποκρατεῖσις γίνεται χρῆσις τοῦ περὶ οὗ ὁ λόγος ὀνόματος καὶ πρὸς δήλωσιν τῆς ἐννοίας τοῦ ὑγραίνεσθαι ἢ ὑγράνθαι, οἷον Τόμ. Β', σελ. 369 «γίγνεται δὲ δι' ὑγρασίην τοῦ σώματος» (= διὰ τὸ εἶναι τὸ σῶμα ὑγρόν), κτλ. Ὅθεν καὶ ἀντιτίθεται τὸ ὑγρασία τῷ ξηρασία, ὅφ' οὐ σημαίνεται τὸ ξηραίνεσθαι ἢ ἐξηράνθαι, οἷον Τόμ. Β', σελ. 297 «ἔπειτα πρότερον ξηρασίης ἢ ὑγρασίης χρήζει· ἢ τὰ μὲν τοῦ σώματος ξηρασίης, τὰ δὲ ὑγρασίης» καὶ σελ. 300 «ὁκόσοισι τῶν νοσημάτων ξηρασίη συμφέρει, μονοσιτίη συμφέρει — ὁκόσοισι δ' αὖ ὑγρασίη συμφέρει, μὴ ἀσιτέειν κτέ.» καὶ Τόμ. Γ', σελ. 421 «ὅτι ἐν μὲν τῷ ἡρι ὑπερβολὴ τῆς ὑγρασίης, ἐν δὲ τῷ φθινοπώρῳ ὑμμετρίη τῆς ξηρασίης».

Ἐν τῷ Λεξικῷ τοῦ Πασσοδίου περάγεται τὸ ὄνομα ὑγρασία ἐκ τοῦ ῥήματος ὑγράζω. Ἀλλ' οὐδαμῶς ἡμεῖς ἀμφιβάλλομεν ὅτι ὁμοίως τῷ ξηραίνω ξηραίνομαι-ξηρανσις-ξηρασία ξηραντικός καὶ θερμαίνω θερμαίνομαι-θέρμανσις-θερμασία-θερμαντικός, κτλ. ἐλέγετο ὑπὸ τῶν Ἑλλήνων καὶ ὑγραίνω ὑγραίνομαι-ὑγρανσις-ὑγρασία-ὑγραντικός. Τοῦ τύπου ὑγράζω ἐν μόνον φέρεται μαρτύριον, τὸ ἐν τοῖς Ἱπποκρατεῖσις κείμενον Τόμ. Β', σελ. 279 «ὅταν τις, ὑγράζοντος τοῦ σώματος — ῥιγώσῃ» (= ὑγρῷ ὅπως τοῦ σώματος). Ἀνεγνώσθη δ' ὑπὸ τινων καὶ

παρ' Ἀντιγόνῳ τῷ Καρυστήῳ 95 «καὶ ἐάν τις ὑγράσῃ, νόσημα τούτῳ ἐμπίπτειν» ἀντὶ τοῦ ἐάσῃ. Ἴδε Κελλήρον *Παραδοξογρ.* σελ. 23 καὶ σελ. XXIX.

Ἐν τῷ παρηκμακῷτι ἑλληνισμῷ φέρεται ῥῆμα *σικχαίνω*, *εἰσίχανα* (καὶ *ἀπεσίχανα*) καὶ *σικχαίνομαι*, *εἰσικχάνθη*. Ἐκ τοῦ ῥήματος τούτου ἐσχηματίσθη τὸ ἐπίθετον *σικχαντός* ἀπαντῶν παρὰ Μάρκῳ τῷ Ἀντωνίῳ Η', 8 «πάντα σικχαντά» καὶ μνημονευόμενον ὑπὸ τοῦ Σουΐδα «*Σικχαντός* : ἀηδής» (Πρβ. καὶ λ. *εἰδεχθής*). Εὐρέθη δὲ καὶ *σικχαντέ* γεγραμμένον ἀντὶ τοῦ *σικχαντή* (Ἴδε Θησ. Στεφ. Τόμ. Ζ', σελ. 244 Περ.). Ἴσως δ' ἐκ τοῦ ῥήματος *σικχαίνω-ομαι* παρήχθη καὶ τὸ ὄνομα *σικχασία*, οὗ ἔχομεν παράδειγμα τὸ τοῦ Μοσχίωνατος περὶ τῶν Γυναικ. Παθ. 28, σελ. 12 «Πόθεν εἴρηται κίσσα ; Κατὰ μὲν τινὰς ἀπ' αὐτοῦ, διότι *σικχασίαν* ταῖς ἐγκυμονούσαις γυναιξὶν εἰσφέρειν». Ὑπὸ τοῦ Πασσάβιου νομίζεται τὸ *σικχασία* παράγωγον τοῦ *σικχάζω*. Ὁ Εὐστάθιος ἐν τοῖς Μικροῖς Συγγραμμάσι λέγει σελ. 158, 75 «μὴ — *σικχάζεσθε* κηδιζόμενοι» καὶ σελ. 251, 93 «τάχα που καὶ εὐλαβῶς ἔχοντες ἀκκισμοῦ λόγῳ ἢ *σικχασμοῦ*». Γράφει δὲ καὶ ἐν ταῖς εἰς Ὀμηρον Παρεκβολαῖς ὁ Εὐστάθιος σελ. 493, 27 «δῆλον δ' ὅτι ἐκ τοῦ *σικχός* καὶ ῥῆμα ἔστι *σικχάζω*». Ἐν τῷ Λεξικῷ τοῦ Ἡσυχίου φέρεται «*Σικχαζόμενος* : σκωπτόμενος».

Ἐν σελ. 121, 32 γραπτέον ἀνπανσιν.

ΣΥΜΒΟΛΗ ΕΙΣ ΤΗΝ ΙΣΤΟΡΙΑΝ

ΤΩΝ ΕΝ ΙΩΑΝΝΙΝΟΙΣ ΣΧΟΛΕΙΩΝ¹

(Σχολή τοῦ Γκιούμα. — Ἀνέκδοτα ταύτης σιγίλλια)

ΠΡΟΣΑΡΤΗΜΑ

Περὶ τῆς τῶν Φιλανθρωπινῶν σχολῆς πληροφορίαν ἐκ παραδόσεως μὲν, στηριζομένην ὅμως ἐπὶ λόγων ἐγγράφων, ὡς παρακατιόντες δείξομεν, ὁ λόγιος φίλος κ. Ν. Τσιγκράς μετέδωκέ μοι, καθ' ἣν ἐδίδαξεν ἐν αὐτῇ καὶ Μάξιμος ἱερομόναχος ὁ Πελοποννήσιος, ὁ γράψας Κυριακοδόμιον Εὐαγγελίων καὶ ἄλλας ὁμιλίας, παραφράσας δὲ τὴν ἀναγινωσκομένην τῇ Κυριακῇ τοῦ Πάσχα Ἰωάννου τοῦ Χρυσοστόμου ὁμι-

¹ Συνέχεια καὶ τέλος Ἴδε σελ. 55 καὶ 132.